

PL

PL

PL

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH

Bruksela, dnia 10.12.2009
KOM(2009)669 wersja ostateczna

SPRAWOZDANIE KOMISJI

**w sprawie wykonania decyzji ramowej Rady 2004/757/WSiSW ustanawiającej
minimalne przepisy określające znamiona przestępstw i kar w dziedzinie nielegalnego
handlu narkotykami**

[SEC(2009)1661]

1. METODA

Celem decyzji ramowej 2004/757/WSiSW¹ jest przyjęcie minimalnych zasad określających znamiona przestępstw w dziedzinie nielegalnego handlu narkotykami i półproduktami, co umożliwi wspólne podejście na poziomie Unii do walki z nielegalnym obrotem².

Skuteczność podejmowanych wysiłków zależy zasadniczo od harmonizacji środków krajowych wykonujących niniejszą decyzję ramową³, które Komisja jest zobowiązana ocenić w niniejszym sprawozdaniu⁴. W tym celu zastosowała ona kryteria oceny zazwyczaj wykorzystywane do analizy wykonania decyzji ramowych (skuteczność, jasność i pewność prawa, pełne zastosowanie, transpozycja w wymaganym terminie)⁵ oraz szczegółowe kryteria, w tym rzeczywistą skuteczność (wykonanie decyzji w praktyce) i skuteczność decyzji ramowej pod względem międzynarodowej współpracy sądowej.

W dniu 1 czerwca 2009 r. Komisja otrzymała odpowiedzi od 21 państw członkowskich⁶. Tym samym sześć państw członkowskich nie zastosowało się do obowiązku przekazania informacji wynikającego z art. 9 ust. 2 decyzji ramowej i nie zostanie uwzględnionych w sprawozdaniu. Są to: Cypr, Hiszpania⁷, Grecja⁸, Włochy, Malta, Zjednoczone Królestwo.

2. ANALIZA KRAJOWYCH ŚRODKÓW WYKONAWCZYCH

2.1. Definicje (art. 1)

W odniesieniu do definicji narkotyków i półproduktów art. 1 odsyła do konwencji Narodów Zjednoczonych z 1961 r., 1971 r. i 1988 r.⁹, ratyfikowanych przez wszystkie państwa członkowskie, oraz do przepisów wspólnotowych w zakresie półproduktów, mających bezpośrednie zastosowanie¹⁰.

Tym samym, mimo iż niektóre państwa członkowskie nie przekazały swoich definicji (CZ, DE, HU, SI, BG), w oparciu o informacje otrzymane od pozostałych państw członkowskich Komisja stwierdza, że w przypadku tych państw członkowskich art. 1 nie sprawia trudności w

¹ Dz.U. L 335 z 11.11.2004, s. 8.

² Motyw trzeci.

³ Motyw dziewiąty.

⁴ Art. 9

⁵ COM(2001) 771 z 13.12.2001, pkt 1.2.2.

⁶ Bułgaria przekazała jednak jedynie fragmenty tekstu ustawy, do której odnosi się w swojej odpowiedzi, co oznacza, że zostanie uwzględniona orientacyjnie i z zachowaniem ostrożności.

⁷ Hiszpania powiadomiła jednak Komisję w 2006 r. i 2008 r. o tym, że środki transpozycji są częścią projektu trwającej aktualnie reformy kodeksu karnego.

⁸ Grecja powiadomiła jednak Komisję w 2008 r., że ustawa dotycząca wykonania decyzji będzie niedługo omawiana w Parlamencie.

⁹ Jednolita konwencja o środkach odurzających z 1961 r. (zmieniona Protokołem z 1972 r. zmieniającym Jednolitą konwencję o środkach odurzających 1961 r.); Konwencja wiedeńska o substancjach psychotropowych z 1971 r.; Konwencja Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi z dnia 20 grudnia 1988 r.

¹⁰ Rozporządzenia (WE) nr 111/2005 i nr 273/2004, zob. dokument roboczy, s. 7.

wykonaniu decyzji, będąc przedmiotem właściwych środków krajowych, które już obowiązują.

Jeśli chodzi o „osobę prawną”, art. 1 ust. 3 podaje standardową definicję stosowaną w różnych decyzjach ramowych. Siedem państw członkowskich nie przekazało informacji (CZ, DE, LU, PT, SE, SI, SK)¹¹.

2.2. Przestępstwa związane z nielegalnym handlem narkotykami i półproduktami (art. 2)

Czyny opisane w art. 2 są czynami wymienionymi w art. 3 konwencji z 1988 r. Jest jednak różnica w zakresie: z zakresu decyzji ramowej wykluczono czyny odnoszące się do konsumpcji własnej (art. 2 ust. 2).

Ponadto, w zakresie półproduktów sprawozdanie ogranicza się do przestępstw związanych z handlem; tym samym nie analizuje kar za naruszenie przepisów rozporządzeń wspólnotowych w tej dziedzinie.

2.2.1. Przestępstwa związane z handlem narkotykami (art. 2 ust. 1 lit. a), b) i c))

Ogólnie rzecz ujmując, do krajowych przepisów państw członkowskich nigdy nie włączono w całości sformułowań art. 2. Okazuje się, że w stosownych przypadkach użycie ogólnych terminów w przepisach lub szeroka wykładnia pozwalają na uzupełnienie tych braków formalnych. Dla przykładu wydaje się, że terminy *produkcja* i *wytwarzanie* są często stosowane zamiennie w praktyce albo że czyny nieprzewidziane w przepisach są karane w ramach zakazu *posiadania*, które jest oczywistym etapem wstępnym każdej formy handlu.

Dziesięć państw członkowskich (AT, BE, FI, HU, IE, LV, LU, NL, PT, RO) przeniosło do swoich przepisów wszystkie lub prawie wszystkie odnośne czyny. Cztery państwa członkowskie (DE, EE, FR, SE) przeniosły jedynie ich część, ale przestrzegają one decyzji ramowej dzięki zastosowaniu terminów ogólnych. Siedem państw członkowskich (BG, CZ, DK, LT, PL, SI, SK) posiada bardziej niejednoznaczne przepisy¹², które nie gwarantują w odpowiednio jasnym i precyzyjnym zakresie pełnego zastosowania decyzji ramowej.

2.2.2. Przestępstwa związane z handlem półproduktami (art. 2 ust. 1 lit. d))

Prawo, które już obowiązuje w większości państw członkowskich, jest zgodne z art. 2 ust. 1 lit. d), ponieważ albo traktuje w taki sam sposób handel półproduktami i handel narkotykami, penalizując te same czyny (BE, BG, CZ, DE, SI, SK), albo uznaje przestępstwa specyficzne dla handlu półproduktami, którego zakres jest szerszy, przez co nie sposób utożsamić go z handlem narkotykami jako takim (AT, EE, FI, HU, IE, LT, LU, LV, NL, PL, PT). Tym samym przywóz, wywóz lub posiadanie mieszczą się często w zakresie przestępstwa (HU, IE, LU, LV, PT).

¹¹ BG doprecyzowała, że jej przepisy nie zawierały żadnej definicji osoby prawnej.

¹² Zob. dokument roboczy, s. 9.

Po przyjęciu decyzji ramowej tylko dwa państwa członkowskie (RO, SE) zmieniły przepisy w celu dostosowania się do art. 2 ust. 1 lit. d).

Dwa państwa członkowskie (DK, FR) stwierdzają natomiast, że handel półproduktami jako taki nie został ujęty w ich prawie karnym, ale może podlegać karze jako usiłowanie lub pomocnictwo w handlu narkotykami. Komisja ma poważne wątpliwości co do zgodności tych systemów i w szczególności zastanawia się nad wykonaniem art. 3¹³: obawia się bowiem, czy brak oddzielnego przestępstwa w zakresie handlu półproduktami nie stanowi przeszkody dla rzeczywistego uwzględnienia tego rodzaju handlu, w szczególności w zakresie podżegania, pomocnictwa oraz usiłowania popełnienia przestępstwa.

Tym samym, o ile czyny zakazane w decyzji ramowej w zakresie półproduktów są również zakazane w prawie krajowym, należy stwierdzić niewielki wpływ, jaki wywarła decyzja ramowa w tym zakresie.

2.3. Podżeganie, pomocnictwo oraz usiłowanie popełnienia przestępstwa (art. 3)

Artykuł 3 nie sprawiał większych trudności przy jego wykonywaniu: Komisja uznaje, że na 21 państw członkowskich, które przekazały wymagane informacje, 18 państw posiada przepisy zgodne z decyzją ramową¹⁴. Wśród tych 18 państw członkowskich dwa zmieniły w tym celu swoje przepisy (FI, SE), a dwa inne (DE, SE) skorzystały również z możliwości zawartej w art. 3 ust. 2.

2.4. Kary (art. 4)

2.4.1. Standardowe przestępstwa (art. 4 ust. 1)

Przepisy pięciu państw członkowskich (BG, LT, LV, NL, SE) są trudne do zinterpretowania, w szczególności z powodu niewystarczających informacji. O ile próg jednego roku pozbawienia wolności jest zawsze przestrzegany, górne granice kar są w rzeczywistości o wiele wyższe w większości państw członkowskich. Tym samym dwanaście państw członkowskich (BG, FR, HU, IE, LT, LV, NL, PL, PT, RO, SI, SK) posiada kary ponad dwukrotnie wyższe od przedziałów zaproponowanych w decyzji ramowej, tj. górne granice wynoszą co najmniej sześć lat pozbawienia wolności, a niekiedy osiągają dwadzieścia lat lub nawet karę dożywotniego pozbawienia wolności. Wydaje się, że różnice w przepisach między państwami członkowskimi nie uległy zasadniczo zmianie.

Jednocześnie górne granice kar mają znaczenie dopiero po faktycznym wszczęciu ścigania, a następnie orzeczeniu kar w sądzie: porównanie praktyki sądowej w każdym państwie członkowskim pozwoliłoby ocenić, w jakim zakresie cel harmonizacji systemów krajowych osiągnięto w praktyce.

¹³ DK doprecyzowała, że usiłowanie usiłowania (sic) lub pomocnictwa podlega karze, FR nie miała uwag.

¹⁴ Trzy państwa członkowskie (BG, HU, RO) nie dostarczyły odpowiednich informacji.

W tym względzie złożoność systemu holenderskiego i kontrowersje związane z coffee-shopami zasługują na szczególną uwagę. Sprzedaż miękkich narkotyków w coffee-shopach jest owocem polityki tolerancji – mocno regulowanej – w stosunku do praktyki, która nadal jest uznawana w prawie za przestępstwo. Wytyczne prokuratury, w przypadku coffee-shopów, określają 5 gramów konopi na osobę jako granicę, przy której sprawę uznaje się za umorzoną. Tym samym, o ile holenderskie przepisy są zgodne z art. 4 ust. 1, polityka tolerancji w stosunku do coffee-shopów zależy w szczególności od zasady uznaniowego ścigania, która wykracza poza kompetencje Komisji. Ponieważ decyzja ramowa dotyczy najpoważniejszych rodzajów przestępstw, Komisja zastanawia się jednak w szczególności nad kwestią zaopatrywania takich coffee-shopów przez sieci przestępcze na szerszą skalę.

Tym samym Komisja stwierdza formalną zgodność wszystkich przekazanych krajowych przepisów¹⁵, może jedynie ubolewać na ich niejednorodnością i zastanawiać się nad ich stosowaniem w praktyce.

2.4.2. Poważne przestępstwa w zakresie handlu narkotykami (art. 4 ust. 2)

Dwadzieścia państw członkowskich z dwadziestu jeden państw¹⁶, które przesłały odpowiedzi, przestrzega poziomu kar wymaganego w art. 4 ust. 2. Wymiar kar waha się jednak w przedziale od 10 do 15 lat. W szczególności dziesięć państw członkowskich ustaliło górną granicę na 10 lat pozbawienia wolności (AT, BE, CZ, DK, EE, FI, HU, LT, LU, SE), a osiem państw członkowskich ustaliło górną granicę na 15 lat (BE, CZ, DK¹⁷, DE, HU, LT, LV, SK). Sześć państw członkowskich posiada dużo wyższe kary (FR, HU, IE, LU, RO, SE), podczas gdy tylko cztery państw członkowskie wyznaczają górne granice w przedziale od 5 do 8 lat (AT, LT, NL, PL).

Osiem państw członkowskich uwzględnia kryterium ilości i szkody dla zdrowia (AT, CZ, DK, DE, FI, NL, SE, SK), podczas gdy osiem innych bierze pod uwagę jedynie jedno z tych dwóch kryteriów (BE, EE, HU, LT, LU, LV, PL, RO). Natomiast przepisy pięciu państw członkowskich nie wspominają o tych kryteriach (BG, FR, IE, PT, SI). Ponieważ górna granica określona dla przestępstwa zasadniczego w tych państwach członkowskich odpowiada już wymaganemu poziomowi w art. 4 ust. 2, a nawet ją przekracza, ten brak rozróżnienia nie jest istotny.

Komisja uznaje tym samym, że poziom wykonania art. 4 ust. 2 jest satysfakcjonujący, ponieważ skala kar jest przestrzegana. Należy ponadto zauważyć, że kary te są często bardzo surowe i że trzynaście państw członkowskich nie włączyło do swoich przepisów kryteriów ilości lub szkody dla zdrowia.

2.4.3. Poważne przestępstwa popełnione w ramach organizacji przestępczej (art. 4 ust. 3 i 4)

- (1) Poważne przestępstwa popełnione w ramach organizacji przestępczej/narkotyki (art. 4 ust. 3)

¹⁵ Zob. dokument roboczy dotyczący marginalnych zastrzeżeń w odniesieniu do BG, LT, LV, SE.

¹⁶ Z powodu braku szczegółowych informacji nie uwzględniono BG.

¹⁷ 16 lat.

Uwzględnianie roli zorganizowanej przestępczości w przepisach prawa karnego odnoszących się do handlu narkotykami jest bardzo powszechne w UE. W szczególności siedemnaście państw członkowskich (AT, BE, CZ, DE, EE, FI, FR, HU, LT, LU, LV, NL, PL, PT, RO, SI, SK) stosuje kary, których górna granica wynosi co najmniej 10 lat, w przypadku gdy przestępstwo zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej. NL zmieniły swoją ustawę w sprawie narkotyków, by włączyć do niej odrębnie przestępstwo związane z udziałem w organizacji przestępczej, poza ogólnym przepisem kodeksu karnego w tej dziedzinie. DK, IE i SE nie posiadają odrębnego przepisu dotyczącego przestępczości zorganizowanej, ale stosują się do wymaganego poziomu kar. W końcu, w przypadku trzech państw członkowskich (BE, LU, SI) Komisja nie posiadała wystarczających informacji, by przeanalizować pojęcie organizacji przestępczej.

Należy skądinąd podkreślić, że państwa członkowskie nie wymagają, jak wymaga tego decyzja ramowa, by przestępstwo dotyczyło ponadto dużych ilości narkotyków lub tych narkotyków, które powodują największe szkody dla zdrowia¹⁸.

Ponadto kilka państw członkowskich posiada zestaw kar różniących się w zależności od roli sprawcy przestępstwa w ramach organizacji przestępczej (udział, kierowanie, finansowanie itp.). W przypadku klasycznego przestępstwa (udział) wydaje się, że górne granice kar są co do zasady wyższe niż 10 lat. W szczególności, w ośmiu państwach członkowskich (BE, CZ, DE, LT, LV, NL, PT, SI) górna granica wynosi 15 lat lub więcej, podczas gdy w sześciu państwach członkowskich (EE, FR, LU, PT, RO, SK) wynosi 20 lat lub więcej. Przestępstwa odnoszące się do handlu narkotykami w ramach organizacji przestępczej podlegają dużo surowszym karom niż kary określone w decyzji ramowej, co oznacza, że próg kar w niej określony jest przestrzegany.

(2) Poważne przestępstwa popełnione w ramach organizacji przestępczej/półprodukty (art. 4 ust. 4)

Uwzględnianie roli zorganizowanej przestępczości w przepisach prawa karnego odnoszących się do handlu półproduktami jest również bardzo powszechne w UE, jest jednak nieco bardziej zróżnicowane niż w przypadku narkotyków.

Trzyście państw członkowskich (CZ, DE, FI, HU, LT, LU, LV, NL, PL, PT, RO, SI, SK) dysponuje przepisami wymierzonymi w handel półproduktami, które uwzględniają rolę przestępczości zorganizowanej. W odniesieniu do kar widać również ich większą surowość. W szczególności pięć państw członkowskich (CZ, FI, HU, LV, PL) wyznacza górne granice kar w przedziale od 6 do 10 lat, podczas gdy osiem państw członkowskich (DE, LT, LU, NL, PT¹⁹, RO, SI, SK) określa górne granice na 15 lat i więcej²⁰.

Należy zauważyć, że siedem państw członkowskich (AT, BE, DK, EE, FR, IE, SE) nie dysponuje przepisami w zakresie organizacji przestępczej, które miałyby zastosowanie do półproduktów, lub też ich ewentualnie nie przekazało²¹. W związku z tym należy stwierdzić, że kary stosowane w odniesieniu do przestępstw zasadniczych związanych z handlem półproduktami we wspomnianych państwach członkowskich to kary, których górna granica wynosi obecnie co najmniej 5 lat. Wykonanie art. 4 ust. 4 jest więc zadowalające.

¹⁸ Tylko Estonia wiąże przestępstwo z handlem dużymi ilościami narkotyków.

¹⁹ W przypadku PT górna granica 10 lat została podniesiona o jedną trzecią, co nie daje całych 15 lat.

²⁰ LT, LU, NL, RO i SK przewidują ponadto maksymalnie 20 lat kary pozbawienia wolności lub więcej.

²¹ W przypadku DK i FR zob. uwagi odnoszące się do art. 2 ust. 1 lit. d).

2.5. Konfiskata (art. 4 ust. 5)

Trzydzieście z dwudziestu jeden państw członkowskich, które nadesłały odpowiedzi (AT, DE, DK, EE, FI, FR, LU, LV, PL, PT, RO, SE, SK), przekazało przepisy odnoszące się do konfiskaty, wyraźnie przewidziane w ich ustawach w sprawie narkotyków, podczas gdy sześć państw członkowskich (CZ, HU, IE, LT, NL, SI) przedstawiło przepisy pochodzące z kodeksu karnego. BE i BG nie dostarczyły żadnych przepisów. Konfiskata substancji stanowiących przedmiot przestępstw jest powszechnie stosowana. W odniesieniu do konfiskaty narzędzi, korzyści i mienia o równoważnej wartości Komisja odsyła do swojego sprawozdania²² dotyczącego wykonania decyzji ramowej Rady 2005/212/WSiSW²³ z dnia 24 lutego 2005 r. w sprawie konfiskaty korzyści, narzędzi i mienia pochodzących z przestępstwa.

2.6. Okoliczności szczególne (art. 5)

Artykuł 5 umożliwia państwom członkowskim wprowadzenie systemu łagodzenia kar w stosunku do sprawców, którzy współpracują z wymiarem sprawiedliwości. Wszystkie państwa członkowskie dostarczyły informacje na temat krajowego systemu łagodzenia kar z wyjątkiem BG, FI, NL i SI. Sześć państw członkowskich (AT, HU, LU, LV, PT, RO) posiada ponadto system łagodzenia kar wprowadzony odrębnie w ustawie w sprawie narkotyków, skierowany do wspomnianych współpracujących sprawców. Wiele państw członkowskich wprowadza rozróżnienia w zależności od tego, czy postępowanie zostało już wszczęte, czy nie, a niektóre przewidują niekiedy, oprócz łagodzenia kar, zwolnienie z kar. Żadne jednak nie zmieniło przepisów w związku z decyzją ramową.

2.7. Odpowiedzialność osób prawnych i sankcje wobec tych osób (art. 6 i 7)

W odniesieniu do art. 6 główna trudność polega na uznaniu pasywnej odpowiedzialności osoby prawnej (art. 6 ust. 2). W szczególności dziesięć państw członkowskich (AT, DE, DK, FI, HU, IE, LT, NL, PL, RO) posiada przepisy zgodne z art. 6, ale osiem państw członkowskich (BE, BG, EE, FR, LU, LV, PT, SI) nie dostarczyło wystarczających informacji, w szczególności na temat art. 6 ust. 2. Ponadto dwa państwa członkowskie nie posiadają żadnych ram prawnych określających odpowiedzialność osób prawnych (CZ, SK), podczas gdy wąska wykładnia pojęcia biernej odpowiedzialności w SE nie pozwala temu państwu na osiągnięcie pełnej zgodności z art. 6 ust. 2. Art. 6 ust. 3 nie sprawia natomiast większych problemów w państwach członkowskich.

W odniesieniu do art. 7, poza wspomnianymi dwoma państwami członkowskimi (CZ, SK), które podały, że nie posiadają jeszcze ram prawnych w tym zakresie, LU przewiduje formę odpowiedzialności osób prawnych, która nie wiąże się z karami pieniężnymi, wbrew temu, czego wymaga art. 7 ust. 1. Dziesięć państw członkowskich (AT, BE, DE, FI, FR, LT, LV, PL, RO, SE) przekazało przepisy formalnie zgodne z art. 7 w przeciwieństwie do ośmiu pozostałych państw członkowskich (BG, DK, EE, HU, IE, NL, PT, SI), które dostarczyły

²² COM(2007) 805 wersja ostateczna, przyjęty w dniu 17 grudnia 2007 r.

²³ Dz.U. L 68 z 15.3.2005.

niepełnych informacji lub w ogóle ich nie dostarczyły, głównie w odniesieniu do poziomu grzywien.

Tylko trzy państwa członkowskie (FI, RO, SE) zmieniły przepisy w celu dostosowania się do art. 6 i 7. Komisja pragnie zwrócić uwagę państw członkowskich na niewielką ilość otrzymanych informacji na temat wykonania decyzji ramowej w zakresie odpowiedzialności osób prawnych.

2.8. Jurysdykcja i ściganie (art. 8)

Ponieważ wszystkie państwa członkowskie przyjmują zasadę jurysdykcji terytorialnej (art. 8 ust. 1 lit. a)), analizę skoncentrowano na lit. b) i c), w przypadkach gdy przestępstwo zostało popełnione poza terytorium danego państwa. Ponadto ust. 3 nie ma racji bytu, odkąd wszedł w życie europejski nakaz aresztowania.

Abstrahując od braku informacji na temat przestępstw popełnionych w części na terytorium danego państwa, Komisja uznaje, że jedenaście państw członkowskich (AT, CZ, DE, DK, EE, FI, FR, LT, NL, PL, SE) posiada przepisy zgodne z całym art. 8. Natomiast dziesięć państw członkowskich (BE, BG, HU, IE, LU, LV, PT, RO, SI, SK) nie przekazało niezbędnych informacji.

W szczególności, zgodnie z art. 8 ust. 4 sześć państw członkowskich (AT, DE, DK, EE, FR, SE) poinformowało Komisję o swojej decyzji w kwestii stosowania ust. 2 i zadeklarowało w szczególności, że wykluczają lub ograniczają jurysdykcję, gdy przestępstwo popełnione poza ich terytorium zostało popełnione na korzyść osoby prawnej ustanowionej na ich terytorium (ust. 1 lit. c))..

Nie zmienia to faktu, że poziom wykonania decyzji pozostaje nieznany, ponieważ osiem państw członkowskich (BE, BG, HU, IE, PT, RO, SI, SK) nie dostarczyło odpowiednich informacji ani deklaracji w odniesieniu do wykonania ust. 1 lit c), podczas gdy wykonanie to jest zgodne z decyzją ramową jedynie w pięciu państwach członkowskich (CZ, FI, LT, NL, PL).

3. FUNKCJONOWANIE I SKUTKI DLA WSPÓŁPRACY SĄDOWEJ

Trudność w ocenie funkcjonowania decyzji ramowej i jej skutków dla współpracy sądowej polega głównie na gromadzeniu danych pochodzących z praktyki sądowej w obrębie państw członkowskich. Przy tej ocenie Komisja opierała się na informacjach pochodzących z Eurojustu i europejskiej sieci sądowej. Eurojust przekazał w dniu 14 listopada 2008 r. dokument podsumowujący statystyki odnoszące się do spraw związanych z handlem narkotykami, które wpłynęły do Eurojustu między 1 stycznia 2004 r. a 12 listopada 2008 r. Do europejskiej sieci sądowej Komisja zwróciła się natomiast za pomocą kwestionariusza, który został przekazany do jej wszystkich punktów kontaktowych²⁴.

²⁴ Te dokumenty są przedstawione w dokumencie roboczym.

3.1. Wkład Eurojustu

We wspomnianym okresie do Kolegium Eurojustu wpłynęło 771 spraw związanych z handlem narkotykami, z wyraźną tendencją zwyżkową: z 77 spraw w 2004 r. do 207 spraw w 2007 r. Sprawy dotyczące narkotyków stanowiły 20 % spraw rozpatrywanych przez Eurojust między 2004 a 2008 r.

Państwa członkowskie, które przekazały największą liczbę spraw dotyczących handlu narkotykami do Eurojustu to Włochy (81 spraw), Francja (72 sprawy), Niderlandy (71 spraw), podczas gdy państw członkowskie, które najrzadziej interweniowały to Malta (1 sprawa), Cypr (1 sprawa), Irlandia (2 sprawy) i Słowacja (2 sprawy).

Najczęściej wzywane państwa członkowskie to Niderlandy (264 razy), Hiszpania (243 razy) i Włochy (171 razy), podczas gdy najrzadziej wzywane państwa to Malta (3 razy), Cypr (8 razy), Słowacja (9 razy) i Łotwa (9 razy).

Co do zasady statystyki pokazują szczególne zaangażowanie Niderlandów, Włoch, Francji i Niemiec, czy to jako państwa składającego wniosek, czy jako państwa, którego wniosek dotyczy. Szwecja i Portugalia przekazały dość dużą liczbę spraw dotyczących handlu narkotykami (odpowiednio 64 i 57), podczas gdy Hiszpania i Zjednoczone Królestwo były przedmiotem wielu wniosków z innych państw (odpowiednio 243 i 102 razy). Natomiast państwa członkowskie najmniej zaangażowane, zarówno jako państwa wnioskujące, jak i państwa, którego wniosek dotyczy, to Malta, Cypr, Łotwa i Słowacja.

W końcu warto odnotować, że na 151 spraw dotyczących handlu narkotykami powiązanych z jednym lub kilkoma innymi przestępstwami, 65 jest powiązane z udziałem w organizacji przestępczej.

Z informacji tych wynika zatem, że od 2004 r. współpraca sądowa między państwami członkowskimi w zakresie spraw dotyczących handlu narkotykami niewątpliwie rozwija się za pośrednictwem Eurojustu. Nie sposób jednak na tym etapie wydzielić skutków decyzji ramowej jako takiej dla wspomnianej współpracy i ocenić jej wpływu. Tej kwestii dotyczył w szczególności kwestionariusz odnoszący się do europejskiej sieci sądowej.

3.2. Wkład europejskiej sieci sądowej

Na kwestionariusz Komisji odpowiedziały punkty kontaktowe europejskiej sieci sądowej w dziesięciu państwach członkowskich (CZ, DE, FI, FR, HU, IE, LV, LU, PL, PT).

Z odpowiedzi wyłania się ogólna myśl, że o ile decyzja ramowa jest znana w środowisku prawniczym, uważana jest za dokument o małym znaczeniu, ponieważ wprowadziła niewiele zmian do przepisów krajowych. W szczególności, ponieważ nie odnosi się ona bezpośrednio do współpracy sądowej, a żaden kraj nie wydaje się posiadać centralnego systemu, który pozwoliłby mu na ocenę ewolucji współpracy sądowej w zakresie spraw odnoszących się do handlu narkotykami, kwestia skutków decyzji ramowej dla tej współpracy pozostaje otwarta. Dostarczone odpowiedzi świadczą często o stosunkowej niepewności ankietowanych, jak na przykład w FI, FR i PT.

W Finlandii punkt kontaktowy uznaje, z jednej strony, że zmiany zasze od chwili wprowadzenia decyzji ramowej są niewielkie i że ta ostatnia nie wpływa na współpracę sądową, a z drugiej strony, że biorąc pod uwagę brak perspektywy i brak monitorowania umożliwiających ocenę takiego wpływu, nie sposób wyciągnąć obiektywnych wniosków.

We Francji punkt kontaktowy wspomina również o braku systemu umożliwiającego administracji rządowej stworzenie dokładnej wizji ogółu wniosków o pomoc przy sprawach dotyczących narkotyków. Sądy francuskie stwierdzają ogólną poprawę jakości wykonywania ich wniosków o pomoc w zakresie spraw odnoszących się do narkotyków, która pozostaje jednak bardzo zróżnicowana w zależności od państw, których wnioski dotyczą. Wspomniano również, że udział sędziów łącznikowych lub przedstawicieli Eurojustu bardzo często pozwala na przeprowadzenie wspólnych złożonych czynności. Punkt kontaktowy stwierdza jednak, że trudno ustalić, czy poprawa ta jest wynikiem transpozycji przez państwa członkowskie decyzji ramowej i że ogólna poprawa współpracy od pięciu ostatnich lat wydaje się bardziej wynikać z ukształtowania się wśród sędziów europejskiej kultury sądowej niż z transpozycji tego instrumentu.

W Portugalii, według punktu kontaktowego, decyzja ramowa jest znana, ale powszechnie mało stosowana, ponieważ przepisy krajowe były zgodne już wcześniej z takimi wytycznymi. Nie odnotowano żadnej szczególnej zmiany w zakresie współpracy sądowej i zaleca się częstsze stosowanie już istniejących zasad wynikających z nowych instrumentów współpracy.

4. WNIOSEK

Wykonanie decyzji ramowej nie jest w pełni zadowalające. Nie ulega wątpliwości, że większość państw członkowskich przestrzega już często pewnej części jej przepisów. Jednak wiele z nich wykazało również, często w szcątkowych odpowiedziach, że nadal nie zmieniło obowiązujących przepisów, czego wymagała decyzja ramowa. Przede wszystkim sześć państw członkowskich nie dostarczyło żadnych informacji. Uczyniono tym samym niewielki postęp w harmonizacji środków krajowych do zwalczania handlu narkotykami. Niewielki wpływ decyzji ramowej potwierdzają odpowiedzi z europejskiej sieci sądowej. Trudno także na obecnym etapie określić związek między decyzją ramową a postępem we współpracy sądowej przedstawionym przez Eurojust. Komisja wzywa tym samym państwa członkowskie, które tego nie uczyniły albo uczyniły jedynie częściowo, do wywiązania się ze zobowiązań wynikających z art. 9 decyzji ramowej i niezwłocznego przekazania Komisji i Sekretariatowi Generalnemu Rady wszystkich środków wykonawczych.